Ålands landskapsregering

Dokumentnamn	Nr	Sidnr
YTTRANDE	13 Rk1	1 (7)
Datum	Dnr	
7.2.2019	ÅLR 2019/1152	

Riksdagen
Grundlagsutskottet

Hänvisning

Kontaktperson

Ärende
REGERINGENS PROPOSITION OM ÄNDRING AV SJÄLVSTYRELSELAGEN (RP 320/2018 rd)

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås det att självstyrelselagen för Åland ändras så, att lagens bestämmelser om landskapet Ålands ekonomi i huvudsak förnyas. Dessutom föreslås det i bestämmelserna vissa lagtekniska och mindre terminologiska förändringar. Förslaget bygger på den överenskommelse för den föreslagna regleringen om landskapet Ålands ekonomi som nåddes vid beredningen av totalrevisonen av en ny Ålands självstyrelselag. Enligt den samsyn som råder mellan regeringen och Ålands landskapsregering är totalrevisionen avsedd att slutföras under de valperioder som närmast följer på denna valperiod.

Det ekonomiska systemet för finansiering av självstyrelsens utgifter bygger på det nuvarande avräkningssystemet, men görs flexiblare. Vid dimensioneringen av det nya avräkningssystemet har i jämförelse med nuläget beaktats ett tillägg för att höja nivån på grundfinansieringen för landskapet Åland för att trygga att landskapet kan genomföra sina uppgifter.

Förslagets samband med landskaps- och vårdreformen

Propositionen hänger samman med landskaps- och vårdreformen på så sätt att den löser de huvudsakliga problem som reformen förorsakar självstyrelsens finansieringssystem samtidigt som detta görs mer dynamiskt.

Propositionen är inte beroende av landskaps- och vårdreformen. Däremot är landskaps- och vårdreformen beroende av att självstyrelselagen ändras.

Med anledning av det ovanstående förutsätter landskapsregeringen att riksdagen först fattar beslut om ändring av självstyrelselagen innan beslut om landskaps- och vårdreformen fattas.

Landskapsregeringens synpunkter på propositionen

Landskapsregeringen kan acceptera förslaget som är resultatet av flera kompromisser.

Postadress
PB 1060
AX-22111 MARIEHAMN, Åland
Tjänstebrev bör ställas till Ålands landskapsregering, inte till enskild tjänsteman

Telefon
(018) 25000

Telefax
(018) 19155

E-post
registrator@regeringen.ax
URL www.regeringen.ax

Riket får genom propositionen en lösning som undanröjer problemen med landskaps- och vårdreformen i förhållande till självstyrelselagen medan Åland får en viss höjning av självstyrelsens grundfinansiering.

Den nu föreslagna kompromissen ger ca 10 miljoner euro på årsnivå då det nya systemets utfall med en avräkningsgrund om 0,45 procent jämförs med det nuvarande systemets utfall. Landskapsregeringen ansåg ursprungligen att grundfinansieringen borde höjas med ca 15 miljoner euro bl.a. med beaktande av den kraftiga befolkningsförändringen. I den politiska dialogen har landskapsregeringen accepterat att grundfinansieringen höjs på det i propositionen föreslagna sättet.

Åland anser att ett oberoende organ borde fatta beslut om avräkningsgrundens storlek för att säkerställa att ett beslut om ändring kan fattas och att ingendera parten kan blockera en lösning. Kompromissen är att Ålandsdelegationens roll utökas på så sätt att denna ges förslagsrätt till statsrådet. Landskapsregeringen anser dock att processen de senaste åren klart påvisat behovet av att ett opartiskt organ fattar det slutliga beslutet för att systemet ska fungera i praktiken även vid oenighet mellan riket och landskapet. Bestämmelserna om ändring av avräkningsgrunden är ursprungligen konstruerade för att tillämpas av ett organ som verkar under lagarna (lagtillämpare) och inte för organ som svarar för att anta lagarna (lagstiftare).

Av övergångsbestämmelserna och redogörelsen över propositionens konsekvenser framgår att det föreslagna ekonomiska systemet, inklusive avräkningsgrundens storlek, beretts utgående från att mervärdesskatteintäkterna till följd av landskaps- och vårdreformen ökar med ca 1,6 miljarder euro. Det framgår även att då en jämförelse görs på basis av det år för vilket avräkningen respektive skatteavräkningen verkställs, är utfallet mellan det nuvarande ekonomiska systemet och det system som nu föreslås, att landskapets grundfinansiering ökar med cirka 10 miljoner euro per år beräknat på 2021 års nivå. Om mervärdesskatteintäkterna till följd av landskaps- och vårdreformen inte förändras på avsett sätt är avsikten att avräkningsgrunden ska justeras i förhållande till avvikelsen.

Vid beredningen av denna proposition har effekterna av förslaget till landskapsreform beaktats, sådana de framgår av regeringens proposition (RP 15/2017 rd) med ändringar. Däremot har inte effekterna av anslutande reformer beaktats, såsom den s.k. flerkanalsfinansieringen (RP 297/2018 rd).

Slutligen önskar landskapsregeringen påpeka att det under rubriken ”Beredningen av propositionen” saknas det landskapsregeringen framfört i sitt utlåtande av den 5 november 2018. I utlåtandet angav landskapsregeringen följande: ”Landskapsregeringen hedrar den politiska överenskommelsen som ingåtts och utgår från att avräkningsgrunden anges vara 0,45 procent i förslaget så att det nya systemet ger 10 miljoner euro i höjd grundfinansiering utgående från beräkningen ovan.” I propositionen redovisas finansministeriets och Ålandsdelegationens utlåtanden men inte landskapsregeringens.

Landskapsregeringens slutsatser

Landskapsregeringen förordar propositionen och bedömer att lagtingets bifall till den föreslagna propositionen kan erhållas.

Landskapsregeringen konstaterar avslutningsvis att med beaktande av 69 § i självstyrelselagen ska beslut fattas om ändring av självstyrelselagen innan riksdagen fattar beslut om landskaps- och vårdreformen.

L a n t r å d Katrin Sjögren

Vicelantråd Camilla Gunell

FÖR KÄNNEDOM:
Ålands lagting, självstyrelsepolitiska nämnden
Finansministeriet
Justitieministeriet
Utrikesministeriet